Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/11

2025 1 14

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2025/11

2024 m. gruodžio 19 d.

kuriuo dėl Vanuatu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1806

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([1]),

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1806 ([2]) nustatyti trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas (toliau – vizos reikalavimas), ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, kai buvimo trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį (toliau – vizos reikalavimo netaikymas), sąrašai;

(2) Vanuatu Respublika įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo 1 dalies sąrašą kaip trečioji šalis, kurios piliečiams netaikomas vizos reikalavimas. Vizos reikalavimas Vanuatu piliečiams netaikomas nuo 2015 m. gegužės 28 d., kai buvo pasirašytas Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju (toliau – Susitarimas) ([3]) ir buvo pradėtas laikinai taikyti pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį. Susitarimas įsigaliojo 2017 m. balandžio 1 d.;

(3) nuo 2015 m. gegužės 25 d. Vanuatu taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas, pagal kurias trečiųjų šalių piliečiai, kuriems kitu atveju būtų taikomas vizos reikalavimas, gali įgyti Vanuatu pilietybę mainais už investicijas, todėl įgyja galimybę atvykti į Sąjungą be vizos;

4. atsižvelgiant į tai, kad Vanuatu pilietybės suteikimas pagal jo pilietybės suteikimo investuotojams programas laikytas Sąjungos trumpalaikių vizų išdavimo procedūros ir su tuo susijusios saugumo ir migracijos rizikos vertinimo apėjimu, taip pat į padidėjusią riziką valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai, 2022 m. kovo 3 d. Taryba pagal Susitarimo 8 straipsnio 4 dalį priėmė Sprendimą (ES) 2022/366 ([4]), kuriuo iš dalies sustabdytas Susitarimo taikymas. Susitarimo taikymas buvo sustabdytas tik paprastų pasų, kuriuos Vanuatu išdavė nuo 2015 m. gegužės 25 d., atveju, kai pradėjo itin didėti asmenų, kurių prašymai pagal Vanuatu pilietybės suteikimo investuotojams programas buvo patenkinti, skaičius;

([1]) 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. gruodžio 12 d. Tarybos sprendimas.

([2]) 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) OL L 173, 2015 7 3, p. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

([4]) 2022 m. kovo 3 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/366 dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju taikymo dalinio sustabdymo (OL L 69, 2022 3 4, p. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

(5) vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos a punktu, 2022 m. balandžio 27 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2022/693 ([5]) dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo nuo 2022 m. gegužės 4 d. iki 2023 m. vasario 3 d.;

(6) laikotarpiu po 2022 m. gegužės 4 d., t. y. dienos, nuo kurios buvo laikinai sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas Vanuatu piliečiams, ir pagal Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos a punkto trečią pastraipą Komisija pradėjo sustiprintą dialogą su Vanuatu, kad būtų panaikintos aplinkybės, dėl kurių buvo laikinai sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas. Tačiau Vanuatu tame dialogo etape jokių reikšmingų veiksmų nesiėmė;

(7) kadangi aplinkybės, dėl kurių buvo laikinai sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas, išliko, o Vanuatu nesiėmė veiksmų joms panaikinti, Tarybos sprendimu (ES) 2022/2198 ([6]) Taryba nuo 2023 m. vasario 4 d. panaikino Sprendimą (ES) 2022/366 ir sustabdė Susitarimo taikymą visiškai;

(8) pagal Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punktą 2022 m. gruodžio 1 d. Komisija priėmė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/222 ([7]), kuriuo nuo 2023 m. vasario 4 d. iki 2024 m. rugpjūčio 3 d. laikinai sustabdė vizos reikalavimo netaikymą visiems Vanuatu piliečiams;

(9) laikotarpiu po 2023 m. vasario 4 d., t. y. dienos, nuo kurios pradėjus taikyti Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/222, Komisija tęsė sustiprintą dialogą su Vanuatu. Nuo 2023 m. vasario mėn. iki 2024 m. balandžio mėn. buvo surengti keturi posėdžiai ir daug kartų pasikeista informacija raštu;

(10) dauguma susirūpinimą keliančių klausimų, susijusių su Vanuatu taikomomis pilietybės suteikimo investuotojams programomis, ir kuriuos Komisija išdėstė Įgyvendinimo reglamente (ES) 2022/693, vis dar neišspręsti. Nors 2023 m. Vanuatu priėmė keletą teisės aktų pakeitimų, kuriais siekiama spręsti tuos klausimus, jis nepateikė pakankamų įrodymų, kad tie pakeitimai yra įgyvendinami ir kad jų pakanka, kad būtų sumažinta saugumo rizika, kurią kelia jo pilietybės suteikimo investuotojams programos;

(11) į Vanuatu taikomas pilietybės suteikimo investuotojams programas prašymus teikiantiems asmenims vis dar neįtrauktas joks faktinės gyvenamosios vietos arba fizinio buvimo Vanuatu reikalavimas. Prašymų teikimo procesą ir toliau tvarko ne Vanuatu esančios specializuotos agentūros, todėl prašymą teikiančiam asmeniui nereikia palaikyti jokio tiesioginio ryšio su Vanuatu valdžios institucijomis. Prašymų teikimo metu nerengiami jokie pokalbiai su prašymą teikiančiu asmeniu. Dėl to, kad nereikalaujama surengti fizinio pokalbio, Vanuatu valdžios institucijos turi mažiau galimybių tinkamai įvertinti prašymą teikiantį asmenį ir patikrinti prašyme pateiktą informaciją, įskaitant jos teisingumą ir patikimumą;

(12) prašymai ir toliau išnagrinėjami per labai trumpus terminus. Pavyzdžiui, prašymo tikrinimo ir nuodugnios patikros proceso trukmė yra daugiausia 14 dienų ir gali būti pratęsta iki 30 dienų. Atmetimo rodiklis ir toliau yra labai žemas, todėl jis patvirtina Komisijos vertinimą, kad tikrinimo procesas yra nepatikimas. Remiantis Vanuatu pateikta informacija, 2022 m. ir 2023 m. Vanuatu gavo 1 988 pilietybės mainais už investicijas prašymus, iš kurių tik 27 buvo atmesti;

(13) 2023 m. kovo mėn. Vanuatu iš dalies pakeitė savo Pilietybės įstatymą, pakeisdamas institucijas, atsakingas už prašymų tikrinimą ir nuodugnios patikros atlikimą bei jų procedūras. Visų pirma ankstesnį Ministro Pirmininko paskirtą Vidinio tikrinimo komitetą pakeitė trys institucijos: Vanuatu policijos pajėgos, Finansinės žvalgybos padalinys ir Vanuatu imigracijos tarnybos. Tos institucijos tikrina ir atlieka nuodugnią prašymų patikrą, be kita ko, ieškodamos Interpolo duomenų bazėse, ir yra pavaldžios Pilietybės komisijos Generaliniam sekretoriui. Nors, viena vertus, panašu, kad nauja procedūra sumažina pilietybės suteikimo asmenims, įtrauktiems į Interpolo duomenų bazes, riziką, kita vertus, joje nėra kitų būtinų elementų, kad būtų galima tinkamai įvertinti, ar prašymus teikiantys asmenys nekelia rizikos saugumui. Visų pirma Vanuatu valdžios institucijos neturi tinkamų priemonių patikrinti prašymą teikiančio asmens kilmės arba gyvenamosios šalies išduotų dokumentų, tokių kaip asmens dokumentus ir informaciją apie teistumą, teisingumo, nes tos institucijos nesikeičia informacija su prašymus teikiančių asmenų kilmės arba gyvenamąja šalimis;

([5]) 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/693 dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo (OL L 129, 2022 5 3, p. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

([6]) 2022 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/2198 dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju taikymo visiško sustabdymo (OL L 292, 2022 11 11, p. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

([7]) 2022 m. gruodžio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/222 dėl vizos reikalavimo netaikymo visiems Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo (OL L 32, 2023 2 3, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

(14) 2022 m. ir 2023 m. asmenų, kurių prašymai buvo patenkinti, kilmės šalys daugiausia buvo šalys, kurių piliečiams taikomas vizos reikalavimas. 2023 m. daugiausia prašymų pateikė Kinijos (519) ir Rusijos (237) piliečiai. Prasidėjus Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, priešingai nei kitos trečiosios šalys, taikančios pilietybės suteikimo investuotojams programas, Vanuatu toliau priėmė ir tvarkė Rusijos piliečių prašymus;

(15) iki 2021 m. asmenys, kurie įgijo Vanuatu pilietybę pagal pilietybės suteikimo investuotojams programą, vėliau taip pat galėjo prašyti pakeisti asmenvardį Vanuatu. Sustiprinto dialogo metu Vanuatu informavo Komisiją, kad 2021 m. atitinkami teisės aktai buvo iš dalies pakeisti numatant, kad dvigubą pilietybę turintys asmenys negalėtų Vanuatu užregistruoti pakeisto asmenvardžio. Tačiau Vanuatu taip pat informavo Komisiją, kad ši valstybė nesaugo jokių įrašų apie asmenvardžių pakeitimus, užregistruotus iki 2019 m. Todėl ji negalėjo pateikti jokios informacijos apie asmenų, kurie įgijo pilietybę dėl investicijų ir vėliau pasikeitė asmenvardį, skaičių arba apie kokias nors tolesnes tų asmenų patikras;

(16) nors Vanuatu informavo Komisiją, kad remiantis jo teismų praktika pilietybę galima atimti, jei ji buvo įgyta sukčiaujant arba neteisėtai, ši valstybė nepateikė informacijos apie faktinius pilietybės, įgytos pagal investuotojų programas, atėmimo atvejus. Be to, Vanuatu neįgyvendino jokio struktūrinio *ex post* stebėsenos mechanizmo, kad pašalintų galimas saugumo spragas, susijusias su daugiau kaip 10 000 pasų, išduotų iki jos Pilietybės įstatymo pakeitimo ir įvedant tariamai griežtesnės tikrinimo procedūras. 2023 m. vasario mėn. Vanuatu įsteigė Tyrimų komisiją, kuriai pavesta tirti visus įtariamus pažeidimus, padarytus taikant pilietybės suteikimo investuotojams programas nuo jų sukūrimo. 2024 m. balandžio mėn. Vanuatu pranešė Komisijai, kad tas tyrimas tebevyksta ir kad ji negali nurodyti konkrečios datos, iki kurios Tyrimų komisija pateiks savo išvadas;

(17) pagal Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 7 dalį prieš nustojus taikyti Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/222, Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl bevizio režimo taikymo Vanuatu piliečiams sustabdymo, kurioje išsamiai aprašytas sustiprintas dialogas su Vanuatu ir padaryta išvada, kad Vanuatu nepanaikino aplinkybių, dėl kurių buvo sustabdytas bevizio režimo taikymas;

(18) todėl Reglamentas (ES) 2018/1806 turėtų būti iš dalies pakeistas nuorodą į Vanuatu iš II priedo 1 dalies perkeliant į I priedo 1 dalį siekiant vėl atnaujinant vizos reikalavimo taikymą Vanuatu piliečiams;

(19) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([8]), kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ([9]) 1 straipsnio B punkte nurodytą sritį;

(20) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([10]), kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B ir C punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB ([11]) 3 straipsniu;

([8]) OL L 176, 1999 7 10, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) OL L 53, 2008 2 27, p. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([11]) 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(21) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([12]), kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B ir C punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ([13]) 3 straipsniu;

(22) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB ([14]); todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

(23) Kipro atžvilgiu šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijęs, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje;

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2018/1806 iš dalies keičiamas taip:

1) I priedo 1 dalyje po įrašo „Uzbekistanas“ įterpiamas šis įrašas:

„Vanuatu“.

2) Išbraukiamas šis II priedo 1 dalies įrašas:

„Vanuatu (*)

(*) Vizos reikalavimo netaikymas visiems Vanuatu piliečiams sustabdytas nuo 2023 m. vasario 4 d. iki 2025 m. vasario 3 d.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. gruodžio 19 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	BÓKA J.

([12]) OL L 160, 2011 6 18, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

([14]) 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).